

VERGİYE UYUMLU MÜKELLEFLERDE İNDİRİMDEN FAYDALANMA ŞARTLARI KOLAYLAŞTIRILDI

Erdoğan KARAHAN
Yeminli Mali Müşavir

Vergi Usul Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile birçok vergi yasasında yeni düzenlemeler yapılmıştır. Birçoğu mükellef lehine olan bu düzenlemeler, bu ayki yazımızın konusunu oluşturacaktır.

Söz konusu düzenleme kapsamında bu kanunun 26'ncı maddesi ile VUK'un 261'inci maddesinin birinci fıkrasına, dokuzuncu değerlendirme ölçütü olarak "alış bedeli" eklenmiştir. "Alış bedeli, bir iktisadi kıymetin satın alma bedelidir. İktisadi bir kıymetin iktisap edilmesi ile ilgili diğer giderler alış bedeline dâhil değildir." ifadelerine yer verilmiştir.

Maliyet bedeline girmesi zorunlu olan ve olmayan unsurlar belirlenmiştir. Bu kanunun 27'nci maddesi ile VUK'un 262'nci maddesinde yapılan düzenlemeyle, maliyet bedeline girmesi zorunlu olan ve olmayan unsurlar, kapsamlı ve sistematik olarak sayılmak suretiyle kanuna eklenmektedir. Uygulamada tereddütlere neden olan, maliyet bedeline zorunlu veya ihtiyari olarak dâhil edilmesi öngörülen giderler sayılmak suretiyle, maliyet bedelinin nelerden oluştuğu açıklığa kavuşturulmaktadır.

ELEKTRONİK ORTAMDA VERGİ DAİRESİNİN KURULMASI

Bu kanunun 12'nci maddesi ile VUK'un dördüncü maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesinde yapılması öngörülen değişiklikle, fiziki ortamdan bağımsız olarak elektronik ortamda vergi dairesinin kurulması; bu dairelerin diğer vergi dairelerinin şubesi olarak belirlenmesi suretiyle mükelleflere hızlı ve etkin hizmet verilebilmesinin sağlanması, vergi dairesince yapılan işlemlerin elektronik ortamda kurulan vergi daireleri tarafından da yerine getirilmesini temin edecek düzenlemeler yapma konusunda Hazine ve Maliye Bakanlığı'na yetki verilmektedir.

Vergi incelemenin uzaktan yapılabilmesine imkân getirilmiştir. Bu kanunun 17'nci maddesi ile VUK'un 139'uncu maddesinde yapılan değişiklikle vergi incelemelerinin, inceleme elemanının dairesinde, uzaktan yapılabilmesine imkân sağlanmaktadır.

VERGİ İNCELEMESİNE YAZILI BİLDİRİM İLE BAŞLANMASI

Bu kanunun 18'inci maddesi ile VUK'un 14'üncü maddesinde yapılan değişiklikle, incelemeye tutanak düzenlenerek başlanılmayacak; bunun yerine mükellefe yapılacak yazılı bildirim ile incelemeye başlanacaktır.

Elektronik ortamda tutulan defterler için berat alınması veya defterlerin onaylanmasının tasdik yerine geçmesi düzenlenmiştir. Bu kanunun 20'nci maddesiyle VUK'a eklenen 226/A maddesiyle, fiziki ortamda tutulan defterlerde bulunan tasdik zorunluluğuna benzer şekilde, e-defterler için berat alınması veya defterlerin onaylanmasının tasdik hükmünde sayılması, berat alınması ve onay işlemlerinde belirlenen usul, esas ve sürelerle uyulmaması hâlinde ise defterlerin tasdik ettirilmemiş sayılması düzenlenmektedir.

YMM tasdik raporu gerektiren durumlar için 60 günlük ek süre verilmesi kararlaştırıldı. Bu kanunun 22'nci maddesi ile VUK'un mükerrer 227'nci maddesinde yapılan değişiklikle, yararlanılması yeminli mali müşavirlerce düzenlenmiş tasdik raporu ibrazı şartına bağlanan muafiyet, istisna, zarar mahsubu ve benzeri konularda, tasdik raporunun süresi içerisinde ibraz edilmemesi durumunda, mükellefe tebliğ edilmek şartı ile 60 günlük bir mühlet verilmesi ve bu

süre içinde tasdik raporunun zamanında verilmiş sayılması; belirlenen süre içinde ibraz edilmemesi hâlinde ise tasdike konu haktan yararlanamaması düzenlenmektedir.

BASİT USULE TABİ OLANLARIN TİCARİ KAZANÇLARININ GELİR VERGİSİNDEN İSTİSNA TUTULMASI

Bu kanunun birinci maddesi ile GVK'ye eklenen mükerrer 20/A maddesiyle, GVK'nin 47 ve 48'inci maddelerinde yazılı şartları karşılayarak basit usulde vergilendirilen mükelleflerin ticari kazançları, gelir vergisinden istisna edilmektedir. İstisna kapsamındaki bu kazançlar için yıllık beyanname verilmeyecek ve diğer gelirler dolayısıyla beyanname verilmesi hâlinde de bu kazançlar beyannameye dâhil edilmeyecektir.

Gider pusulasının düzenlenme zorunluluğunun bulunduğu durumlara açıklık getirilmesi düzenlendi. Bu kanunun 23'üncü maddesi ile VUK'un 234'üncü maddesinde yapılan düzenlemeyle, gider pusulasının düzenlenme zorunluluğunun bulunduğu durumlara açıklık getirilmekte ve belgenin düzenlenme süresinin de yedi gün olduğu açık bir şekilde ifade edilmektedir.

Sosyal medyadan elde edilen kazançların belirli bir tutarına kadar istisna getirilmesi düzenlendi. Bu kanunun ikinci maddesi ile GVK'ye eklenen mükerrer 20/B maddesiyle, sosyal medya üzerinden paylaşım yapan sosyal içerik üreticilerinin elde ettikleri kazançlar ile mobil cihazlarda uygulama geliştirenlerin; bu uygulamalardan elde ettikleri kazançları GVK'nin 103'üncü maddede yazılı tarifinin, dördüncü gelir diliminde yer alan tutarı (2021 yılı için 650 bin TL) aşmamak kaydıyla istisna kapsamına alınmaktadır.

TARIMSAL DESTEKLEME ÖDEMELERİNDE KAZANÇ İSTİSNASI GETİRİLMESİ

Bu kanunun üçüncü maddesi ile GVK'ye eklenen mükerrer 20/C madde ile kamu kurum ve kuruluşları tarafından çiftçilere yapılan destek ödemeleri, gelir vergisinden istisna edilmekte ve bu ödemelerden herhangi bir vergi kesintisi yapılmaması sağlanmaktadır.

SONUÇ

Yapılan bu değişikliklerin çoğu, mükellef lehinedir. Uzun zamandır yasalardaki muğlaklık nedeniyle mali idare ile mükellef arasındaki uyumsuzlukların yargıya taşınmasına neden olan birçok husus netleştirilmiş ve yorum farklılıklarına son verilmiştir. Öncelikle bu düzenlemelerde emeği geçenleri tebrik etmek gerekir.

Yapılan bu düzenlemelere tek eleştirim; basit usulde vergilendirilen ticaret erbabının, vergi ve beyan dışı bırakılmış olması hususuna olacaktır. Ülkemiz; vergi bilinci, verginin tabana yayılması ve vergisel yükümlülüklerin yerine getirilmesi bakımından sıkıntıları olan bir ülkedir. Hâl böyleyken basit usulde vergilendirilen binlerce mükellefin, vergi sisteminin dışına çıkarılması doğrudan vergi ödemelerinin çok az olduğu ülkemizde vergi bilincinin oluşması bakımından hiç de iyi sonuçlar doğurmayacaktır. Bu istisnanın sadece ticari kazanç elde edenlere tanınması da vergide adalet ve eşitlik ilkelerine aykırı olacaktır ki bu da ayrı bir sorun olarak karşımıza çıkacaktır.